

**Svar på fråga 2024/25:636 av Maj Karlsson (V)
Privata HVB**

Maj Karlsson har frågat mig om jag anser att värdet av att hem för vård eller boende (HVB) kan drivas i privat regi är större än de problem och risker det medför och om jag avser att vidta några åtgärder utifrån min ståndpunkt.

Jag ser mycket allvarligt på det som framkommit om missförhållanden och oseriösa aktörer hos vissa HVB. Barn och unga som placeras utanför det egna hemmet har alltid rätt till skydd och stöd. Alla som kan ha en roll i arbetet måste ta ansvar och bidra till en bättre samhällsvård.

I dag bedrivs ca tre av fyra HVB i privat regi och de allra flesta har en bra verksamhet och gör stora insatser för barn och unga. En kommunalisering av HVB är inte en lösning på de brister vi ser i dag i vissa HVB. Det kommer även framöver att behövas privata utförare. Regeringen arbetar kontinuerligt för att förbättra regelverket och tillsynen.

Både staten och kommunerna har viktiga roller i arbetet med att förbättra vården av barn och unga i HVB. Kommunerna är skyldiga att noga följa vården av de barn och unga som är placerade i HVB och att följa upp verksamhet som genom avtal lämnats över till en privat utförare. Det finns inget som hindrar en kommun från att säga upp avtal med HVB där det råder missförhållanden och i stället starta upp egna. Offentlig drift innebär dock inte att verksamheten nödvändigtvis har bättre kvalitet. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har sett brister hos såväl privata som kommunala HVB.

Regeringen agerar just nu kraftfullt på flera fronter för att förhindra att oseriösa aktörer bedriver HVB. Redan i början av 2024 gav regeringen IVO i uppdrag att stärka och utveckla sitt arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom omsorgen. Under hösten 2024 har regeringen gett IVO ett uppdrag som syftar till att ytterligare stärka tillsynen av HVB och stödboenden som tar emot barn och unga. I uppdraget ingår bl.a. att redovisa hur IVO:s ägar- och lednings-prövning kan utökas och regelbundet genomföras i tillsynen samt att lämna förslag på omfattning och former för rapportering av en återkommande lägesbild över välfärdsbrottsligheten, förekomsten av oseriösa aktörer och inflytande från kriminella inom dessa verksamheter. Flera delar av uppdraget ska genomföras i samverkan med

Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. IVO ska även inhämta synpunkter från, och föra dialog med, kommuner och Sveriges kommuner och regioner i frågor kring hur välfärdsbrottslighet inom HVB och stödboenden för barn och unga kan motverkas genom samverkan. Uppdraget ska delredovisas i januari och september 2025 och slutredovisas i februari 2026.

Under hösten 2024 har regeringen flera gånger samlat IVO, Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten för att slå fast vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas och säkerställa att myndigheterna samverkar effektivt för att förhindra att kriminella bedriver eller infiltrerar HVB. Regeringen följer frågan noga.

Stockholm den 10 januari 2025

Camilla Waltersson Grönvall